Q. D. B. V.

SPECIMEN INAUGURALE

DE

FISTULA ANI

QUOD

EX INDULTU

GRAVISSIMI MEDICORUM ORDINIS

PRO LICENTIA

GRADUM DOCTORIS

RITE CONSEQUENDI

D. XII. MARTII A. MDCCLXXI.

SOLENNITER DEFENDET

JOHANNES MEYER

LINDAVIENSIS.

H. L. Q. C.

ARGENTORATI, Ex Prelo JONAE LORENZII.

14

PATRI

OPTIMO.

§. I.

QUI pulchram partium corporis humani ſtructuram, naturam, compoſitionem atque collocationem inter ſe attenta mente contemplatur, non poteſt ſane non mirari ſummi creatoris artificium, quo factum eſt, ut non ſolum univerſae conſpirent inter ſe, unoque quaſi animentur ſpiritu, ſed ad ſuas quaeque functiones, & ſua virtute et adjacentium partium miniſterio idonea ſit, ita ut totum corpus catenam diceres mirandis articulis junctam. Ita vero quoque non ſolum tota corporis compages patitur angiturque, ubi univerſales ingruunt morbi, ſed eaſdem

ob cauſas quaelibet praecipue ſuis patet affectibus, alibi non facile ſurrecturis, ſive ſaltem aliam prae alia facilius corripientibus, celeriuſque depaſcentibus. Ex eo genere vero *ani fiſtulam* eſſe et omnes Chirurgi norunt, & loci, quo oriri ſolet, natura abunde declarat; & quamvis de eo morbo in plurimis autorum libris egregia conſignata ſint praecepta, viſum tamen eſt, cum de conſcribendo ſpecimine ex Academiae legibus cogitarem, operae pretium eſſe, ut in unum faſciculum colligerem ea, quae ad naturam curationemque iſtius morbi facere poſſunt, quam operam pro viribus implere ſuſcepi, eamque, ut benevolenter ſuſcipias B. L. eſt, quod decentibus expeto formulis. In duas autem ipſa affectus denominatio meum diſpeſcit ſermonem, ubi de morbi noſtri natura ſermo erit, ut ita non incongrue de fiſtula primo, deinde de ejus in ano origine dictum iri videatur.

§. II.

Continui ſolutiones in C. H. ſolidis partibus ſive recentes ſunt, atque vulnera appellari conſueverunt, quamdiu allati humores eam indolem habent, quae ad glutinationem facere poteſt; ſive aliquam vetuſtatem contraxerunt, iiſque ulcerum imponitur nomen, ubi alluentium ſuccorum indoles ea eſt, ut conſolidatio praepediatur potius, quam promoveatur; eaque mucoſa atque viſcoſa ſive acris ac rodens eſt

ichoris

ichoris nomine deſignata. Parum ab his differunt, quin potius ab iis oriuntur ſinus, ſive ſinuoſa ulcera; cum enim ichori peculiare ſit, rodere celluloſam, quae nullas non C. H. partes inter ſe nectit, telam, atque ita ſubter communia integumenta, muſculos, nervos, oſſa, viſcera, ſeſe diffundere, ſerpit ita longius longiuſque malum, cuniculos agit, hinc inde abſconditos, atque vix expiſcandos aegerrimeque curandos. Dum autem haec fiunt ſenſim ſenſimque & margines atque parietes indurantur ſtagnantibus ſuccis, cartilagineam induunt naturam, ab organica ſtructura degenerant callumque conſtituunt; quo tandem in ſtatu fiſtula, graecis *σύριγξ* (*a*) cognominaretur affectus. Ad fiſtulae igitur veram ideam & ulcus, & ſinus (*b*) & callus pertinent eamque prae omnibus egregie expreſſit CELSUS (*c*) qui concinno ſuo atque eleganti dicendi genere "fiſtu-" la, inquit, eſt ulcus altum, anguſtum, calloſum" eandemque ſententiam in ſcriptis ſuis profitentur HIPPOCRATES (*d*), GALENUS (*e*), AETIUS (*f*), PAUL.

 AEGI-

(*a*) Vid. HIPPOCRATES in Lib. de *Fiſtulis* Opp. Ohm. Tom. II. Edit. VAN DER LINDEN ubi ita: *συριγγες γινονται μεν ὑπο φλασματων και φυματων*.

(*b*) Qui fiſtulam dicit, tubum dicit, inquit PALUCCI in tractat. de *Fiſtul. lacrym.* Cap ubi de fiſtula lacrymali in ſpecie agit.

(c) de *Medicina* Lib. V. c. 28. n. 12.

(*d*) Lib. mox citato, qui licet de *fiſtulis* inſcribatur de noſtra tamen fiſtula in ſpecie eſt intelligendus.

(*e*) in *Comm. II.* in HIPP. *περι ἰητρειυ.* Tent. 27. T. XII. Edit. CHART. p. 64.

(*f*) *de re medica* L. XIV. Cap. LVI.

AEGINETA (*g*), GUIDO CAULIACENSIS (*h*), PARAEUS (*i*), THEVENIN (*k*), VERDUC (*l*), atque tandem maſcule propugnavit PLATNERUS (*m*), ut omnino minus accurate videantur verſari, qui omne ſinuoſum ulcus fiſtulae denominatione inſignire ſolent. Cum tamen ea & genere & curationis ratione cum fiſtula ſatis conveniant, non poteſt non, quin de his verba ſimul cum fiſtulae tractatione fiant (*n*).

§. III.

Inteſtinum rectum, cujus ſtructuram, ex anatomicis, quantum huc facere poteſt repetendam eſſe duco, ubi ex colo originem ſumit, ſatiſque recta via deorſum tendit, clauditur ano, id eſt, orificio ſatis contracto, quam operam Sphincteres praeſtant, internus ſcilicet extra animae imperium ſitus, atque externus voluntati obnoxius; eos nitide deſcripſerunt WINSLO-

(*g*) in *Oper.* Lib. VI. Cap. LXXVII. Edit. GUINT. ANDERN. p. 307.

(*h*) In *Chirurgia magna*, quae praxeos Chirurgiae ex XII. ſeculo ſummam continet. Tract. IIII. Doctr. I. Capitul. V. p. 197.

(*i*) L. XII. Cap. XXI. UFFENBACHII *Theſauro Chirurg.* p. 292.

(k) *Oeuvres* de THEVENIN p. 82. & p. 495.

(*l*) *Pathologie de Chirurgie* T. I. Chap. I. Art. III. p. 20. & Chap. XVII. p. 237.

(*m*) Vir in doctrina chirurgica conſummatiſſimus in diſſertat. de *Fiſtul. lacrym.* §. III. IV. & V. extat. in opuſcul. T. I. n. 1.

(*n*) Sic ſentit HEISTERUS licet harum denominationum differentiam optime noverit vid. EJUS *Inſtit. Chirurg.* P. II. Sect. V. Cap. 16. §. I. vid. & POTT in *Remarks an the fiſtula in ano* Sectio IV. p. 29.

Winslowius (*o*) atque Albinus (*p*) quorum verba repetere inutile duco, aliquid iis addendo impar ſum. Ipſum inteſtinum pinguedinis copia circumdatur, ita ut ex ſua natura atque ob adipis mollitiem facile in ſaccum diſtendi poſſit; lacunae inſuper inibi adſunt mucoſae plures (*q*). Vaſa ex hypogaſtricis meſeraiciſque inferioribus ſunt, interque ea venae ſuum ſanguinem vel cavae vel portarum ſyſtemati tradunt; ita ad uſus ſuos mire fabrefacta pars variis affectibus patet & calidis & frigidis, ſtagnationibus humorum, ob difficilem ſanguinis alias jam per Venam Portarum reditum quem hic adauget inteſtini expanſio, atque adipis mollities (*r*); inflammationibus, abſceſſibus, qui cito ac late lateque ſerpunt; praeterea vero ſanguis acrimonia quacunque laborans venas quandoque erodit, adipem, inteſtinum, nec non communia integumenta exeſt, ad oſſa uſque urinariam cyſtidem, uterumque tendit in ichorem converſa, cui mutationi favent faecum in inteſtino haerentium putredo atque durities, ita, ut ulcerum fiſtularumque peſſima genera hic oriri ſoleant, idque jam a Divo Hippocrate (*s*) adnotatum fuiſſe reperio.

 §. IV.

(*o*) *Expoſit. anat.* T. IV. P. I. §. 179. 180. 185 - 188.

(*p*) In immortali opere, quod *Hiſtoriam muſculorum* inſcripſit. L. III. C. 91. & 97. diverſa tamen eſt utriuſque celeberrimi viri deſcriptio.

(*q*) Eas nitide ut ſolet deſcripſit Morgagni in *adverſar. anatom.* II. anim. VI. p. 10.

(*r*) Vid. Halleri *prim. lin. Phyſiol.* §. DCCLI.

(*s*) loc. cit. p. 680.

§. IV.

Optime igitur a congeſtoriis & inflammatoriis circa haec loca ſanguinis commotionibus fiſtulas proxime deducit JUNCKERUS (*t*). Naſcituro vero morbo anſam praebet potentiarum nocentium inſignis caterva, quas in externas internaſque diſtribuunt autores, abſceſſus a quacunque cauſa orti, purulenta materies diuturnius morata, ſ. acris rodenſque facta haemorrhoides ſuppreſſae, vulnera male curata (*u*), ſanguis forte venerea (*x*) ſcorbutica aliave cacochymica labe infectus, gonorrhaea maligna, draſticae purgationes, vehementiores ſub partu nixus, peregrina corpora, per celluloſam itinere facto, huc delata (*y*) dyſenteria incongrue ſuppreſſa, equitatio crebra (*z*), novi muſti ingurgitatio, quies corporis nimia cum ſedentario vitae genere conjuncta, potus parcior, contuſio, lapſus, ictus, ſexcentaque alia, quae

(*t*) In *Conſpectu Chirurg.* Tab. XLVI. n. III. l. 1.

(*u*) Vid. GUID. CAULIAC. lib. cit. Tr. IV. Doctr. II. Capitul. VII. p. 220.

(*x*) Hanc fiſtulae ani cauſam notarunt SCULTETUS *Armam. Chirurg.* Part. I. T. XLV. & PETRUS DE MARCHETTIS in libello de *Fiſtulis ani* Ejus *Obſervat. Med. Chir.* annex. Cap. II. p. 128.

(*y*) Oſſiculum deglutitum & ad inteſtinum rectum depulſum fiſtulae cauſam habet LE DRAN *Obſerv. de Chirurg.* T. II. Obſ. 86. calculus valde durus a PLATNERO in fiſtula ani inventus eſt, vid. ejus *Inſtitut. Chirurg.* §. 991. in nota. Abſceſſuum ex eadem cauſa in ano natorum exempla habent *Memoires de l'Academie de Chirurgie* Tom. I. p. 540. & 544.

(*z*) Vid. HIPP. l. c. & PETR. DE MARCH. l. c.

quae ex propoſitis facile poſſunt dijudicari, vix enumeranda.

§. V.

Quomodo porro a vulnere, ab ulcere ſimplici atque calloſo, a ſinuoſo differat fiſtula ex eis, quae §. II. diſputavimus perſpicere eſt, quae ſi ad ani fiſtulam transferre velis patebit ſane noſtri morbi ab aliis, qui eandem occupant partem diſcrepantia. Sed & a ſe ipſo mire differt, ut fere dicas nullum eſſe, qui tam varias exhibeat ſpecies, cum vix fiſtula fiſtulae ſimilis deprehendatur. Dabimus tamen operam, ut ſecundum ea, quae autores docuerunt, morbi noſtri diviſiones ſtatuamus. Differunt autem ani fiſtulae *a ſede* primo: quamvis enim ad anum locatae omnes, ſic denominari ſoleant, altius tamen penetrant aliae in inteſtinum, quam quae digito poſſunt exquiri, nonnunquam & in circumjacentes penetrant partes, quas inſidioſe infeſtant; aliae imum modo anum perforant, ſive intacto eo muſculos glutaeos pervadunt, has *externas*, *internas* iſtas vocavit JUNCKERUS (*a*). Diſcrepant & ab *apertura*, quas diviſiones & antiquiſſimi propoſuere autores (*b*); modo enim extus per communia integumenta patet fiſtulae

(*a*) Lib & Tab. cit. n. I. 1)

(*b*) Vid. PAUL. AEGINETA Lib. cit. Cap. LXXVIII. p. 309. FABRIC. AB AQUAPENDENTE *Chirurg. Univerſ.* L. III. Cap. XII. p. 313. Edit. Batav. & PETRUS DE MARCHETTIS Lib. cit. Cap. I. & SCULTET. l. c.

fiſtulae orificium, integro inteſtino, quae ſpecies Gallis *fiſtule borgne interne*, coeca interna audit; modo in ſolo inteſtino patet fiſtula extus non conſpicua, coeca externa, *borgne externe* vocata, haecque iterum ſ. a ſuperioribus deorſum ſ. ab inferiori parte ſurſum migrat; modo ab utraque parte patet fiſtulae orificium *completae* nomine ornatae, cum de reliquo coecae *incompletarum* nomine venire ſoleant. A *durationis tempore* porro aliae oriuntur diviſiones, ita ut ſive recens fiſtula ſit, quae ſpecies & ſimplices ſinus comprehendit, ſive inveterata, quam durior callus ab iſta diſtinguit. Tandem & a *ſinuum*, quos fiſtula egit, *numero*, aliqua inter fiſtulas, oritur differentia; nunc enim *ſimplex* deprehenditur nunc iterum duplex, triplex, multiplex, prout emanans Ichor huc illuc ſe vertens, varios ſtruit maeandros in tanta adipis copia facile repentes.

§. VI.

Quamvis autem morbi, qui externas C. partes occupant, oculis patere ſoleant, eaque evidentia Chirurgia reliquis Medicinae partibus praeſtet; adeoque non raro fiſtula ani oculis pateat, eſt tamen ubi abſconditam adfectant ſedem, nec unquam earum decurſus, varii tractus, interna orificia ſenſibus uſurpari poſſunt, ut omnino neceſſe ſit, haec omnia explorationis ope expiſcari, ut eo perfectius curationis opus procedat, Medicus enim ſi ſuffecerit ad cognoſcendum

ſcendum ſufficiet quoque ad ſanandum morbum; modo ſanabilis ſit. Ita primus jam medicinae Parens (*c*) " Si aegrotantem, inquit, ex fiſtula aſſumſeris allii " caulem repentem accipe, & homine ſupino re- " clinato, diductis cruribus, altero huc, altero illuc " caulem immitte, donec offendas ac impingas; & " fiſtulae profunditatem per caulem metire." Sic & poſt HIPPOCRATEM CELSUS (*d*) primus, qui Chirurgicam doctrinam in ordinem redegerit " ante " omnia autem, ita loquitur, demitti ſpecillum " convenit, ut quo tendat, quamque alte perve- " niat, ſcire poſſimus." Specilli quoque uſum, ut profunditas exploretur, atque ubi cariem in oſſe ſuſpicamur, commendat GUIDO CAULIACENSIS (*e*) " manifeſte cultro exciſorio aut ſeta porcina de- " miſſa noſcuntur" ſecundum PAULUM AEGINETAM (*f*). Et recentiores demum autores, in ea encheireſi omnem quoque fiduciam ponunt, JUNCKERUS (*g*) ſcilicet HEISTERUS (*h*), PLATNERUS (*i*), quo elegantius nemo eum explorandi modum deſcripſit, aliique. Oportet autem aegrum ita collocari, ut morbi ſedes in conſpectu ſit ſimulque omnes qui-

 eſcant

(*c*) Lib. & loc. cit.
(*d*) Lib. & loc. cit. & L. VII. Cap. IV. n. 4.
(*e*) Lib. & loc. cit.
(*f*) Lib. & loc. cit.
(*g*) l. c. n. II.
(*h*) l. c. Cap. XIV. n. III.
(*i*) *Inſtit. Chirurg.* §. 994.

eſcant muſculi, atque licet varius ſit ſitus, quo Chirurgi hic uti ſolent, ille tamen, qui ad accipiendum clyſterem uſurpari ſolet, reliquis praeferendus eſſe videtur, ut ſcilicet in latus decumbat cliens, femoraque adducat, dum interim nates manibus diducit miniſter; nec illum decubitum, quo ad eximendum calculum utuntur Chirurgi, ſpernendum hic eſſe duco (*k*). Digitum autem alterius manus, cujus ungues rite circumciſi ſunt in anum, atque ſpecillum in fiſtulam demitti oportet, hucque & illuc converti; conducit vero nates aliquando laxari & iterum diduci, aegrum in hanc vel illam partem verti, ut quo poſſis, maxime omnes fiſtulae conditiones explorare queas; interdum & ſinus caeſim ampliandus eſt, idque Paulus Aegineta (*l*) adnotaſſe videtur. An ſpeculum ani in explorandis fiſtulis noſtris praecipue latentibus aliquem uſum praeſtare poſſit? dubito, cum comprimatur ita ejus tubus, quod Idem (*m*) hic autor expertus eſt.

§. VII.

Sed haec generaliora ſunt, & aliquando quidem ad explorandam fiſtulam ſufficiunt, ſaepius autem & hic deficit ars & Chirurgum incertum relinquit. Oportet

(*k*) Hunc ſitum in fiſtulae ani exploratione amabant veteres. vid. Aegineta l. c. cumque aliquando neceſſarium eſſe ut haec diagnoſis rite fiat Heisterus docet Lib. & loc. cit. §. VI.

(*l*) Dum cultro excisorio explorare jubet loco citato.

(*m*) loc. cit.

Oportet igitur per ſingulas ire fiſtularum noſtrarum ſpecies, atque qua ratione Chirurgus de iis certior fieri queat, diſpicere. Externas ani fiſtulas (§. V.) ſatis facile eſſe detegendas, ea quae mox indicavimus clare indicant: ex internis vero, quae ad veſicam urinariam tendunt, exitu quandoque urinae, ſi extus perforatae ſunt, ſuam declarant exiſtentiam (*n*), nec repugnat quid, quin & viciſſim faeces ad urinae cyſtidem pervenire atque ex urethra effluere poſſint, licet de hoc ſigno vix ullibi praeceptum eſſe inveniam (*o*); ubi vaginam perforavere, foedo ſcybalorum ſive ſaltem tetri odoris exitu eam calamitatem dignoſcimus; an ad inteſtinum altius penetrent ibive illud perforent? ſive ſpecillo profunde immiſſo, ſive digito perſcrutari dabitur, ubi ille ſtili ultimum haud perſentiſcit; ita porro alte in muſculos abeunt quandoque, "quod per privatio-"nem operationis ipſorum cognoſcendum eſſe," docet GUIDO CAULIACENSIS (*p*). Ad oſſa vero uſque an pertingant fiſtulae noſtrae inquirere docet CELSUS (*q*) ubi dicit: "Id quoque diſci poteſt, in oſſe vitium "ſit nec ne: & ſi jam eo fiſtula penetravit, quate-"nus nocuerit. Nam ſi molle eſt, quod ultimo ſpe-"cillo contingitur, intra carnem adhuc vitium eſt:

 "ſi

(*n*) Sic PETRUS DE MARCHETTIS docet Lib. cit. Cap. III. p. 131.
(*o*) Materiem ichoroſo ſanioſam ſubinde per veſicam effluere habet JUNCKERUS L. & Tab. cit. n. II. 4.
(*p*) Lib. cit. Cap. VII. p. 220.
(*q*) L. V. C. 28. n. 12.

" ſi magis id renititur, ad os ventum eſt. Ibi de-
" inde ſi delabitur ſpecillum nondum caries eſt: ſi
" non dilabitur ſede, qua innititur, caries quidem
" verum adhuc levis eſt: ſi inaequale quoque, &
" aſperum ſubeſt, vehementius os exeſum eſt." Ad nervum perveniſſe malum dolor docebit (*r*). Arteriam ſubeſſe & anatome indicabit & pulſatio prodet.

§. VIII.

De exploratione vero fiſtulae perfectae ſive imperfectae ſic praecipiunt autores. Perfectam ani fiſtulam indicant lumbrici ſaepe atque ſcybala per externam aperturam exeuntia (*s*); indicat ſtilus cujus extremum nudo occurrit in anum intruſo digito; indicat clyſter in rectum miſſus, cujus materia ex parte per externum exit orificium (*t*). Ubi autem extus aperta eſt modo fiſtula intacto inteſtino, perſentiſcit quidem digitus ſtylum, aſt, bene monente Paulo Aegineta (*u*): " obſtat in medio corpus non " perforatum." Haec quidem ſatis expedite perfici poſſunt, atque his in caſibus optime Chirurgo inſervit

(*r*) Ex puris genere id cognoſci poſſe monet Celsus ibid. ubi " ex " carne pus laeve album copioſius fertur; at ex nervoſo loco co- " loris quidem ejuſdem, ſed tenuius & minus, ex nervo pingue & " oleo non diſſimile." Haec tamen ſubtilius, quam verius dicta eſſe exiſtimo.

(*s*) Vid. Paul. Aegineta Lib. & loc. cit. atque Fabric. ab Aquapend. Lib. & loc. cit.

(*t*) Vid. Heister. Lib. cit. Cap. XVI. §. I.

(*u*) Vid. loc. cit.

ſervit ſtyli exploratio, quae tantae alias jam in arte utilitatis eſt. Specillum vero vix ſive nequaquam admittit coeca externa, cujus duplicem eſſe ſpeciem ſupra monitum eſt. Sive enim deorſum haeret fiſtulae fundum, ſive ſurſum tendit; in utroque caſu cauſae praegreſſae, quibus fiſtula originem debet, inſolitus ſive dolor ſive pruritus, materiae ſanioſae cum faecibus exitus mali teſtimonia eſſe ſolent. Sed in hoc ultimo ſigno aliquam diverſitatem eſſe docet Junckerus (*x*), fiſtula enim deorſum ad inteſtinum tendens, cum ſcybalis prematur exituris, materiam iis praemittit; cujus autem fundum ad cutem tendit, illa exeuntibus demum faecibus comprimitur, ideoque eas materies tandem ſequitur. Tuberculum inſoliti coloris extus prominens hanc ultimam aliquando ſpeciem indicare ſolet: " Oportet etiam, inquit Platnerus (*y*) " demiſſo in alvum, & digito & ſpe-" cillo violatum inteſtinum explorari " qua quoque ſententia Junckerus (*z*) eſt, vultque filum ferreum incurvatum & nodulo praeditum alvo immitti, ut exploretur fiſtulae conditio, cui tamen encheireſi vix aliquam fidem eſſe exiſtimo, cum facile in lacunas naturales incidere poſſit ſtilus. Nec omittere tandem decet quae circa faciendam hanc diagnoſin doceat

(*x*) Lib. & Tab. cit. n. II. 3. 2) 3)
(*y*) *Inſtit. Chirurg.* §. 999.
(*z*) Lib. & Tab. cit. n. II. 3, 4)

La Faye (*a*). Varios vero maeandros adeſſe, & quorſum tendant difficilis exploratu res eſſe ſolet, " Cognoſci id poteſt, inquit Celsus (*b*), ex modo " puris, cujus ſi plus fertur, quam quod ſimplici " ſpatio convenit, plures eſſe ſinus manifeſtum eſt." Injectiones ex lacte tepido parat Heisterus (*c*), quibus externo orificio immiſſis ex copia intrantis liquidi ad ſinuum multiplicitatem concludere fas eſt. At licet plures eſſe ſinus noveris, quî cognoſces, quo tendant? hic ſcilicet haeret aqua nec unquam hanc diagnoſin facere licebit, niſi facta operatione ac durante curationis opere, quotidie inſpiciente Chirurgo, idque multiplici ſibi experientia compertum eſſe teſtatus eſt Expert. Buschius, hujus civitatis Chirurgus dexterrimus. Vetuſtatem tandem fiſtulae ex inquiſitione eorum, quae praegreſſa ſunt, atque calli duritie (*d*) cognoſcere licet.

§. IX.

(*a*) Binas ille encheireſes recenſet, unam Thibaultii, qui digitum ano intruſum incurvabat, alterius manus deinde digito integumenta premebat, atque ubi dolorem ſentiebat aeger ibi ſecabat; altera Petiti eſt " hic turundam per diem noctemque, in ano relinquebat, ut puri praecluſo exitu coagminaretur ac tumorem elevaret extus vid. *Commentar.* in Dionys. p. 416. not. a. Priorem doloris plenam eſſe utramque ad eos modo caſus pertinere, ubi ad integumenta fiſtulae fundum ſpectat, neutram vero certam eſſe, quis non videt?

(*b*) L. V. Cap. 28. n. 12.

(*c*) Lib. & loc. cit. §. I.

(*d*) Juncker. Lib. & Tab. cit. n. I. 3.

§. IX.

In omni vero morbo expedita alias curatio eſt, alias vero difficilior, danturque ſigna ex quibus potiorem minoremve ſanationis ſpem concipere ac prædicere poteſt Medicus. Ante omnia autem monuiſſe convenit, quod omnibus ani fiſtulae adfectis niſi curentur, mortem minatus ſit HIPPOCRATES (*e*); inque eandem ſententiam abit PETRUS DE MARCHETTIS (*f*), quam quoque exemplis confirmat. Qui enim ſectionem reformidant, eos ipſa quidem fiſtula non occidit, ſed ſanguinem inficit ſua ſanie inque cacochymiam praecipitat aegrotum (*g*), ſive ſerpendo latius latiuſque ſuo ichore partes atque tandem gangraena afficit; exinde mors. Ubi vero per ſingulas ire ſpecies lubet, facilior curatio earum eſt, quae ab externis cauſis in corpore ſano ortae ſunt, quam quae internis originem debent, nunquam curandae niſi prius ſanguinis vitium venereum, ſcorbuticum aliudve ſublatum ſit; quin aliquando in impuro ſive ſenili corpore ani fiſtula emunctorii vices agit (*h*); eaeque ſunt, quas relinquendas potius, quam curandas docet GUIDO CAULIACENSIS (*i*); in

---

(*e*) de Fiſtulis, pag. 681. Edit. cit. T. II. *ὁκοισι δ' ἂν καταλειφθωσιν ἀθεραπευτο, θνησκουσιν.*

(*f*) Libello cit. Cap. IV. p. 132. — 135.

(*g*) Vid. PETR. DE MARCHETTIS ibid.

(*h*) Vid. HEISTER. Lib. & loc. cit. §. V.

(*i*) Lib. & loc. cit. Cap. VII. p. 220.

in quo caſu tamen fonticulum cruri inuſtum atque deinceps ſuſcepta curatio praeferenda eſſe videtur (*k*). Quae porro ad internas partes penetrant fiſtulae, atque veſicam ſ. vaginam perforavere eas inſanabiles judicat PAULUS AEGINETA (*l*), atque omnino conſentire videntur HEISTERUS (*m*) atque PLATNERUS (*n*) Idem quoque ſentiendum, ubi ita alte inteſtinum perrupit fiſtula, ut eo digitus porrigi nequeat; tunc enim operatione abſtinere ſecundum GARENGEOT (*o*) atque HEISTERUM (*p*) ſatius eſt, quam vulnus infligere ex quo prorumpens ſanguis aliave ſymptomata aegrum protinus e medio tollunt, qualia exempla habent FABRICIUS AB AQUAPENDENTE (*q*) atque PALFYNUS (*r*). De perfectis autem porro itidemque imperfectis ani fiſtulis id tenendum, quod facilem

(*k*) Sic FABRIC. AB AQUAPEND. Lib. & loc. cit. p. 313.
(*l*) Lib. & loc. citat. p. 309.
(*m*) loc. cit.
(*n*) *Inſtit. Chirurg.* §. 1002.
(*o*) *Operations de Chir.* Cap. de Fiſt. ani.
(*p*) l. c. contradicere quidem videntur LE DRAN *Oper. de Chir.* ad h. l. atque POTTIUS *Remarks on the fiſtula in ano.* Sect. V. p. 79. ſq. ubi tales fiſtulas carne impletas vidiſſe ſe teſtantur; aſt haec nec de veris fiſtulis nec de ſectione earum intelligenda ſunt.
(*q*) " Sacerdos, probus & literatus vir, inquit, cum alvum naturaliter haberent exſiccatam, & faeces obduratas, aliquando immiſſo intus baculo acuto ut faeces - - - eliceret, rectum inteſtinum ſuperius perforavit, & ſpatio ſeptem circiter horarum, ex vehementiſſimis doloribus obiit. " Hiſtoriam hanc, ni fallor, egregie huc facientem narrat in *Operat. Chirurg.* Cap. XCIII. p. 592.
(*r*) *Operat. Chirurg.* Cap. XX.

facilem a ferro curationem accipiant, niſi aliqua ex iis adſit conditionibus; quas paulo ante commemoravi: eam tamen hic exceperis, cujus extremum ad ſuperiora tendit, aegre ut diximus, cognoſcendam, aegrius curandam: haud ita expeditam porro poſſibilem tamen curam admittunt, ubi plures maeandri ani vicinias vexant, quam ſimplices recentes, quaeque brevi decurſu finiuntur. In gravidis tandem fiſtulae operationem ſuſcipere vetat MAURICEAU (ſ) cum & abortus & mors inde ſoleat conſequi.

§. X.

Hactenus nulli fere diſſenſus ſunt inter autores, ab HIPPOCRATE, cui affectus noſter materiem quoque ſcribendi praebuit, ad noſtra uſque tempora. Nunc vero, ubi ad curationem accedimus, varias diverſiſſimasque vias elegiſſe ſibi chirurgos offendimus, ut ita intricata ſatis tela mihi explicanda ſit. Illum quidem omnes unumque praefixum ſcopum habent, ut fiſtulae ſive ſinuoſo ulceri vulneris concilientur conditiones (*t*), itaque purgetur neceſſe eſt, atque callus removeatur, idque omni data opera efficere ſtuduerunt, ita ut vix capiam, quid ſibi voluerit GUIDO CAULIACENSIS (*u*), qui augendum potius vult callum, quam removendum, quaſi cicatricis loco

C co

(ſ) *Obſervations ſur les maladies des femmes groſſes.* Obſerv. 618.
(*t*) Vid. PLATN. Lib. cit. §. 900.
(*u*) Lib. & loc. cit. p. 222.

co eſſe poſſet. Hanc igitur, tam neceſſariam fiſtulae in vulnus mutationem, alii *medicamentis*, *ligatura* alii, *cauterio* nonnulli, *cultro ſcindente* vero plurimi inducendam eſſe voluere. Medicamenta vero propoſuere haud ſpernendi ordinis autores, duce HIPPOCRATE (*x*), qui » linteum byſſinum, inquit, tithymali ma- » gni ſucco imbutum, flore aeris toſto trito inſper- » ſum, in penicilli figuram interque longitudine fi- » ſtulae aequalem. » Hunc penicillum caulis ope prius in fiſtulam miſſi, huic deinde introducere jubet, ſicque ſex dierum intervallo curam eſſe perfectam promittit. Sic & medicamenta fiſtulis adaptata habet CELSUS (*y*), quae tamen ani fiſtulis non ita impenſe commendat. Nec magis in iis fiduciam ponit FABRICIUS AB AQUAPENDENTE (*z*) licet & ipſe quaedam huc utilia adferat. Utinam vero, qui hos viros ſequuti ſunt, haud magis deflexiſſent ab eorum placitis, nec ut labente Anatomes ſtudio factum eſt, cultros abhorrentes ſolis emplaſtris ſuam largiti fuiſſent fidem. Factum eſt inde, ut de hoc artis defectu querelas agerent viri cordati (*a*) priſtinamque efficaciorem Chirurgiam revocandam ſibi ſumſerint. Et quid

(*x*) loc. cit.

(*y*) Ea propoſita habet L. V. C. 28. n. 12. ubi vero de fiſtulis ani in ſpecie dicit. L. VII. C. IV. n. 4. nihil de eis reperio.

(*z*) *Operat. Chirurg.* C. XCIII. p. 590.

(*a*) Inter quos PETR. DE MARCHETTIS libello citato Cap. VII. p. 151. " Perperam, inquit, exiſtimant multi Pſeudomedici, ſe ſanare poſſe " fiſtulas ani & inteſtini recti balſamis, unguentis, injectionibus, " aliiſque hujuſmodi - - - nonniſi ſectione ſanabiles ſunt.

quid demum? nonne patrum noſtrorum memoria fruſtra de medicamine quaeſitum eſt, quod ani fiſtulas tolleret, cum potentiſſimus Galliarum Rex Ludovicus XIV, eo morbo laboraret (*b*) claro caducae tunc artis atque medicamentorum hic impotentiae teſtimonio? optime itaque ſic PLATNERUS (*c*) » adverſus omnes ani fiſtulas majus certiuſque, in manu, quam in medicamentis praeſidium eſt, atque placent verba FABRICII AB AQUAPENDENTE (*d*), qui » medicamentis raro ſanitatem ſuſcipere fiſtulam ani, » contendit, etiamſi callum adhuc non contraxerit, quia » hae partes perpetuae fluxioni obnoxiae ſunt, & quaſi excrementorum cloacae. » Lubenter igitur eas, quas medicamentis curatas legimus fiſtulas (*e*) ad ulcera potius referrem ſimplicia.

§. XI.

Sed & ligatura inventorem habet optimum artis Conditorem HIPPOCRATEM. Etenim, poſtquam illa, quae mox recenſuimus, propoſuerat, ita pergit (*f*) » Crudum linum tenuiſſimum accipito & ad palmi « longitudinem quintuplicato, & pilum equinum circumdato: deinde facto ſpecillo ſtanneo iu ſumma » parte perforato, & initio lini complicati in ſpecil-

„lum

(*b*) Eam totam hiſtoriam narrat DIONIS *Operat. de Chir.* p. 419. ſqq.

(*c*) Lib. cit. §. 1002.

(*d*) loco mox citato.

(*e*) Venereas potiſſimum ſic ſanari poſſe exiſtimat HEISTERUS l. c. §. XVIII.

(*f*) loc. cit.

» lum immiſſo, ſpecillum in fiſtulam demittito & ſi-
» mul ſiniſtrae manus digitum indicem in ſedem in-
» dito; ubi vero ſpecillum contigerit digitum, infle-
» xa ſumma ſpecilli parte, initium lini, quod eſt in
« ſpecillo per digitum, & ſpecillum quidem rurſus
» extrahito, lini vero initia bis vel ter connectito, &
» reliquam lini partem intortam ad nexum deligato.
» Ceterum, quantum putreſcente (*g*) fiſtula de lino
» laxatur, tantum intendere oportet ac intorquere
« ſemper ſingulis diebus. » Eandem curationis viam, mutata tantum leuiter encheireſi propoſuit CELSUS (*h*), eamque duplicem fecit, ita ut ſine dolore ſit prior, quae ita perficitur. » Linum crudum immiſſum fiſtu-
» lae bis in die ducendum eſt ſic, ut ſubeat fiſtulam
» pars, quae ſuperior fuit - - - tertio quoque die
» nodus reſolvendus eſt, & ad caput alterum recens
» linum adligandum, eductoque vetere, id in fiſtula
» cum ſimili nodo relinquendum. Sic enim id paula-
» tim cutem, quae ſupra fiſtulam eſt, incidit. Simul-
» que & id ſaneſcit, quod a lino relictum eſt, &
„ id quod ab eo mordetur, inciditur. Haec ratio curationis longa . - - &c. Alteram dolor commitatur vehemens, a priori vero fortiori conſtrictione tantum diverſam, de cetero expeditiorem. Quamvis autem adlata loca aliqua obſcuritate laborent (*i*), id ſaltem

(*g*) Τὸ σήπειν non ſolum putrefactionem ſed quamcunque deſtructionem ſignificare HIPPOCRATI autor eſt FOESIUS *Oeconom. Hippocr.* p. 562.

(*h*) L. VII c. I. n. 4.

(*i*) Eam dilucidare allaboravit FABRICIUS AB AQUAP. *Operat. Chir.* l. c.

ſaltem ex iis cognoſcere datur, partis fiſtuloſae mortificationem hac ratione promoveri quidem, aſt lente, ac, quicquid CELSO placeat, ſumme dolorifice, omniaque huc cieri ſymptomata, quae irritatio pediſſequa habet, & licet hodieque nonnulli ſint, qui id genus curationis amant, poſtponendum tamen longe eſſe ſcalpelli operae, veri quicunque Chirurgi profitebuntur.

§. XII.

Ferro candente partes exurere, quae adfectibus praecipue chronicis laborant, veteribus frequenter in uſu erat, eaque curatio non quidem a Graecis, ſed ab Arabibus demum ani fiſtulae adhibita eſt; autorem itaque ALBUCASIN (*k*) habet, ejuſque veſtigia apud GUIDONEM CAULIACENSEM (*l*), primarium fere inter Latino barbaros Chirurgiae ſcriptorem reperies. „ Fiſtula non penetrans, inquit ille, cura-
„ tur dilatato foramine turunda e gentiana, per in-
„ ciſionem cavernae, & uſtionem factam cauterio
„ actuali vel potentiali, ut dictum eſt de aliis: niſi,
„ quod iſte locus, propter ſui naturam, indiget ma-
„ jori refrigeratione & prohibitione quam alius. Bru-
„ nus autem & Theod. magis commendant in iſta
„ fiſtula cauterium actuale quam potentiale, eſt enim
„ extreme utile & non adducit materiem in locum. „

 Ac

(*k*) Part. II. C. 80. citante HEISTERO loc. cit. §. XVII. not. d.
(*l*) loc. cit. p. 221.

Ac paulo poſt de fiſtulis ſic praecipit „ ſecundum ma-
„ giſtrum meum intromittatur - - - inſtrumentum
„ curvum & cavum ab una parte & de ſuper - -
„ cultellari ignito incidatur &c. „ Ab eo tamen tempore vix ullus autorum crudeliorem hanc methodum, quantum ego ſcio commendavit, excepto SEVERINO (*m*); nec hodierna luce, cum perfectior Chirurgia mitiora remedia novit, unquam in uſum cedere ſolet. Taceo igitur ſaeva ſymptomata (*n*) quae methodum iſtam neceſſaria lege conſequuntur illamque omnino ex arte exulare jubent.

§. XIII.

Praeferenda igitur, ut ex fiſtula vulnus recens purumque fiat, ſummo ſane jure ſcapelli opera, a CELSO, AEGINETA, FABRICIO AB AQUAPENDENTE, PETRO DE MARCHETTIS (*o*), omnibuſque demum recentioribus laudata. In ea perficienda plures clariſſimi Viri operam ſuam poſuere, nec vanam, uti ex tot aegrorum iſta methodo curatorum numero apparet. Priuſquam vero ad haec propius adcedamus, tangenda eſt quaeſtio inter Veteres agitata, an tuto ani ſphincter (*p*) poſſit diſcindi nulla inſequente alui incontinentia? cui negando Veteres reſpondebant.

(*m*) *Pyrotechn. Chirurg.* L. II. P. I. C. XCII. p. 286.

(*n*) Ea ſingulatim expoſuit JUNCKERUS Lib. & Tab. cit. n. V. 1.

(*o*) Locis jam ſaepius citatis.

(*p*) Internum an externum voluerint nuſquam reperio. Puto tamen de externo cogitaſſe, cum ille conſpicuus magis ſit quam internus.

debant. Etenim, ubi ad ejus ſententiae originem adſcendimus, ALBUCASI (*q*) reliquisque Arabum ſcriptoribus tribuendam iſtam reperio, a quibus eam mutuati ſunt, quicunque eos fuere ſecuti, licet & AEGINETA (*r*) jam timuiſſe videtur dirum illud a ſphincteris laeſione ſymptomata, HIPPOCRATIS (*s*) certe effati immemor, ubi ita, „Rectum inteſtinum & „ſecans & reſecans & conſuens & urens & putre„faciens etiamſi graviſſima haec eſſe videantur, ni„hil laeſeris.„ Quae tamen ſine ſphincteris laeſione fieri nequeunt. Et mirum ſane fuiſſe inter recentiores quos idem agitaverit metus (*t*) poſtquam experientia toties ejus vanitatem demonſtraverat. Optime vero nodum voluit HEISTERUS (*u*), qui a diuturna quidem ſphincteris eroſione alui incontinentiam oriri adfirmat, a ſimplici autem ſectione, ſine qua fiſtulae operatio fieri nequit, illam evenire poſſe negat.

§. XIV.

Quam modo laudavimus prae reliquis methodis inciſio, ea diverſo fere modo a quocunque autore deſcripta eſt, quos ſi inter ſe conferre atque comparare

---

(*q*) Part. II. C. 80. cit. HEIST. l. c. §. VII. not. a.

(*r*) Lib. & loc. cit.

(*s*) in Libro de *Haemorrhoidibus* Edit. cit. T. II. p. 347. & SCULTETUM hic habeo conſentientem, qui dummodo Sphincteris octava pars relinquatur, id ſufficere ait, vid. locus mox citandus not. a.

(*t*) JUNCKER Lib. & Tab. cit. n. VI. 7.

(*u*) Loc. mox citat.

rare inſtituerem, altum mihi mare foret exhauriundum. Id quidem generatim ex CELSI (*x*), AEGINETAE (*y*), FABRICII AB AQUAPENDENTE (*z*), qui CELSI obſcuriorem tantum commentatus eſt SCULTETI (*a*) PETRI DE MARCHETTIS (*b*) aliorumque lectione colligere datur, duplex illis fiſtulae genus fuiſſe notum, prius, quod inteſtinum perforaret, alterum quod lateret; itaque duplex quoque inciſoriae curae genus propoſuere, utrumque a SCULTETO (*c*) verbis atque figuris expreſſum. Inſtrumenta erunt primum a GALENO deinde a FABRICIO AB AQUAPENDENTE (*d*) inventa atque perfecta. Recentiorum igitur operationis methodus in compendium redigenda eſt, ut ex hac quoque parte propoſito meo ſatisfaciam, duceſque ſequar HEISTERUM (*e*) atque PLATNERUM (*f*). Situs aegroti idem ille eſſe debet, quem ad explorationem praecepi: vidi & in ventrem

(*x*) Lib. VII. Cap. IV. n. 4

(*y*) Lib. VI. C. LXXVIII.

(*z*) *Pentateuchus Chirurg.* Lib. III. Cap. XII. & *Operat. Chirurg.* Cap. XCIII.

(*a*) *Armam. Chirurg.* P. I. Tab. XLV.

(*b*) Libell. cit. Cap. I.

(*c*) loc. cit.

(*d*) Anteceſſorum ſuorum ferramenta exhibet in Tab. D. ab HEISTERO quoque picta Tab. XXXV. 4. 5. 6. ea Galeno tribuit atque *falcettas* appellat *Operat. Chir.* loc. cit. ſibi vero, ut ait gladiolum paravit acie donatum longa &c.; *Pentateuch. Chirurg.* l. c.

(*e*) Lib. & loc. cit. §. VI. & ſeq.

(*f*) Lib. cit. §. 1003. & ſq.

trem decubuiſſe aegrotum pendentibus cruribus (*g*). Digitum itidem, qui in anum truditur atque inſtrumenta oleo inungi atque pilos, ſi opus eſt, abradi oportet. A fiſtulae igitur perfectae operatione ſermonem ordiar. Immiſſo per anum digito ſpecillum flexile ſulcatum immittitur fiſtulae, quod ubi ad inteſtini cavum pervenerit, prehendit digitus atque foras educit, ut ex eo anſa fiat atque intermedia caro inter ſpecilli duplicaturam haereat; quam leni manu adtrahens ſcalpello recto ad fiſtulae uſque tubum incidit operator; ſimul vero ad id adtendi debet, ut paulo quoque ſupra fiſtulae adperturam perforetur inteſtinum; ſunt (*h*), qui tenue ſpecillum, cui ſulcus deeſt, arripiunt, atque eadem ratione intermediam iſtam carnem comprehendentes, totam eam, ſimulque callum exſcindunt, de cujus vero extirpatione deinceps plenius dicetur; coeca interna praecipue ubi proxime ad inteſtinum fertur, pertuſo eo ſimili modo inciditur; coeca vero externa ſi extus tuberculum habet, incidendum illud eſt ut ad fiſtulae cavum perveniatur; ſin minus, ſpecillum unciforme habet HEISTERUS (*i*), quo immiſſo exterior

(*g*) Eum ſitum in Valetudinario Pariſienſi, quod *la Charité* vocant familiarem eſſe reperio in ABEGGII Diſſert. de *Fiſtul. ani*, Baſil. 1722. habita §. XXII. p. 14. Confirmat LE DRAN *Obſ. de Chir.* T. II. Obſ. 82. hic enim ejus domus valetudinariae quondam Chirurgus erat primarius.

(*h*) Vid. LA FAYE *Comm.* in DIONYS. *Operat. de Chir.* p. 414. not. a.

(*i*) Lib. cit. Tab. XXXV. fig. 14.

rior cutis ſublevetur, atque ibi ſcindatur. Hae omnes encheireſes in ſingulis fiſtulis modo expeditiores, modo difficiliores ſunt, idque ex dictis (§. V.) dijudicare facile dabitur. Fiſtularum vero tandem & diverſiſſimi tractus, huc illucve magis vel minus alte tendentes aliaeque conditiones vix dicendae efficiunt, ut in ipſa operationis encheireſi variae ſint modificationes, quibus generalia Chirurgiae praecepta atque operatoris ingenium facem praeferant, omnino oportet.

§. XV.

Inſtrumentorum adparatus, quem mox indicavi ſimplex eſt ſatis; eum tamen perficere atque de aegris, dolorum aliqua ademta parte, mereri ſtuduerunt Clariſſimi viri. Inter haec clarum eſt Scalpellum, quod Gallis *Biſtouri Royal* Syringotomus Regius vocatur (*k*) cujus extremum obtuſum habet mucronem; illum immittunt fiſtulae, cumque ſequatur illico culter, expeditior inciſio eſt. Convenientius vero illud inſtrumentum eſt, ubi in externa potius cute finitur fiſtula, quam ubi alte ad rectum fertur, in quo caſu ſyringotomus praeferendus videtur, qui Autorem LE MAIRE habet (*l*), celebrem olim inter Argentinenſes Chirurgum, qui Scalpellum ſiſtit curuum

(*k*) ab HEISTERO pictum Tab. V. fig. 3. eo enim ſecta eſt LUDOVICI M. fiſtulae.

(*l*) Illum deſcripſit primum BASSIUS in *Diſſert.* de *Fiſt. ani* &c. Halae 1718. Imperfecte illum exhibet GARENGEOT Inſtr. de Chir. T. I. Chap. IX. art. V.

curuum, cujus cuſpis in flexile ſatiſque longum continuatur ſpecillum, immiſſum vero hoc fiſtulae inſequitur culter ſecatque intermediam iſtam carnem (§. XIV.). Sed & cultro illo vagina occulto (*biſtouri caché*) aliquando fiſtulae noſtrae inciſae fuere, quo in caſu inſtrumentum ſulcatum (*m*) immittendum eſt ano, ne alterum recti latus laedatur. Forficis incuruae ſingularem ſpeciem SHARPII (*n*) verba & figura exhibent, incidendis ani fiſtulis aptam. Scalpellum POTTIO (*o*) familiare eſt, ad regii ſyringotomi ſpeciem propius adcedens, falcatum, cujus lamina vix aliquot lineas lata nodulo mediocri cuſpidis loco terminatur. Nec laude ſua carent RUNGII (*p*) atque BRAMBILLAE (*q*) inſtrumenta, quibus id efficere ſtuduerunt clariſſimi Inventores, ut intermiſſa ſpecilli in fiſtulam introductione carniſque intermediae attractione quae lacerare iſtas partes non raro ſolet, tuto totus ille tractus incidi poſſit, cultro per ſulcata inſtrumenta, ſecure ducto. Inter haec tamen ſi judicium ferendum eſt, priora poſterioribus praeſtare,

(*m*) Vid. PLATNERUS Lib. cit. §. 1006. ferramentum ab HEIRTERO pingitur Tab. XXXV. fig. 2.

(*n*) *Treatiſe on the Operations of Surgery* T. II. p. 31. B.

(*o*) *Remarks on the Diſeaſe commonly calledà fiſtula in ano* Sect IV. p. 40.

(*p*) Illa picta habet HEISTERUS Tab. cit. fig. 9. - 13.

(*q*) Haec exhibet PLENKIUS in Libello, quod Sammlung von Beobachtungen über einige Gegenſtände der Wundarzneykunſt, inſcribitur. P. II. n. IV. p. 77. ſqq. picta ſunt Tab. III.

re, ſimpliciorem vero adparatum binis iſtis antecellere cenſeo (*r*).

§. XVI.

Supereſt, ut callus eximatur, quo remanente, nec in purum mutari vulnus nec glutinari poteſt fiſtula. Eam quoque Chirurgiae noſtrae partem non una ratione perficere tentarunt autores, florem aeris toſtum multum fiſtulae oportet immittere ſecundum HIPPOCRATEM (*ſ*), " deinde ſpongiam melle illi-" nere & ultra (in fiſtulam) protrudere." Prius, ut callum exedat, poſterius vero, ut pus moveatur. Exedentia porro ad callum commendat CELSUS (*t*), aeris florem duce HIPPOCRATE, FABRICIUS AB AQUAPENDENTE (*u*); viride aeris vel praecipitatum PETRUS DE MARCHETTIS (*x*), qui aliquando ſolis digeſtivis tolli eum poſſe exiſtimat. Ubi vero haec minus proficiunt autor eſt IDEM ad ferrum candens eſſe confugiendum; cujus methodi & GUIDO CAULIACENSIS (*y*), meminit & ſuaſor eſt SEVERINUS (*z*). Nec

(*r*) Praeter ſimplicitatem enim, quam in iis deſiderandam video, ſcopo ſuo vix reſpondere exiſtimo, etenim non cogitarunt clariſſimi Inventores millenis modis differre fiſtulae decurſum, pauciſſimaſque eſſe, quae recta procedant, quibus tamen ſolis iſta inſtrumenta idonea ſunt.

(*ſ*) Lib. de *Fiſtulis.*

(*t*) L. V. C. 28.

(*u*) *Pentat. Chir.* loc. cit. p. 314.

(*x*) Libell. cit. Cap. V. p. 138.

(*y*) Libr. cit. Cap. VII. p. 221.

(*z*) Lib. & loc. cit. not. m. p.

Nec defuere inter recentiores, qui plurimum hic tribuerent cauſticis medicamentis, quibus callum conſumi oporteat, laudibuſque ſummis inter alia condecoratum fuit unguentum apoſtolorum (*a*). Aſt & hic omnibus curandi rationibus plurimum praeſtat ſcalpellum (*b*); atque prae reliquis forſan methodis illa optima judicanda eſt, qua exſcinditur callus prima ſectione, illa enim dolorum ſummam minorem habet, modo tibi curae ſit, ne ſubſtantiae major jactura fiat quam ferre poſſit ſphincteris officium. Hanc vero ſi timeas, alia methodo inciſa intermedia carne eodem ſcalpello ſ. forfice eximatur deinde ſ. pluries incidatur calloſa durities, quam poſtea optime unguentis pus valde moventibus deſtrues (*c*). Adurentia quippe & ignis in tanta partium ſenſibilitate, non poſſunt non diram cum omnibus ſuis ſequelis inflammationem huc adtrahere, ut reliqua, quae concitare valeant, ſymptomata taceam. Quid tandem de fiſtularum ani Chirurgia dicam, quae ſua labe partes vicinas, veſicam, vaginam, oſſa infecere? Certe ex his plures ſanationem reſpuunt, & nonne reliquarum curatio

(*a*) Quem hic volo LEMONNIER eſt, qui in Lib. de *ani Fiſtula* conſcripto pag. 131. multum rodentibus tribuit medicamentis.

(*b*) Ducem & hic PLATNERUM ſequor Lib. cit. §. 1006.

(*c*) Totius partis exciſionem urget LE DRAN *Operat. de Chir.* ad h. Cap. ubi ita: " Si on ſe contente de le fendre, les deux lambeaux flottans de la playe rendront les panſemens très difficiles " & même la playe fiſtuleuſe. " Attamen, ſi ſinuoſum ulcus altius ad inteſtinum rectum tendens, carne impleri poteſt, quare non & hujus generis vulnera?

ratio ex generalioribus artis praeceptis lucem ſuam accipiunt (d) ?

§. XVII.

Cautionibns vero opus eſt nonnullis; ubi fiſtulae ani operatio inſtituitur, quas haud commodiori loco exponi poſſe exiſtimo. In uſu vero primum eſt Chirurgis, ubi periculum in mora non eſt, praeparatoria cura diſponere aegrum, ut operationem ſuſtineat, & inter ea, quae huc requiruntur venarum ſectiones, purgantia, depurantia cujuſcunque generis ſunt, quorum omnium neceſſitatem ſapiens chirurgus ex iis conditionibus, dijudicabit, quae aegros circumſtant. Praeterea aluus & ante (*e*) & poſt operationem (*f*) ducenda eſt clyſmatibus atque exoneranda veſica: ſanguis, ſi forte immoderatius fertur, facta ſectione deligandum vas praecipiunt autores (*g*) quod ſi rite fieri nequit, implendum eſt vulnus linteis carptis alcohole ebriis, atque miniſter relinquendus, qui diu ſatis digito comprimat, ut ſanguis ſiſti poſſit (*h*). Haemorrhoides ſi forte concitentur (*i*) refrigerantia atque revellentia omnis generis propinanda ſunt eaque neceſſaria ſunt itidem, ubi inflammatio urget. Deſidendi

(*d*) Haec pro aliis maxime proſequutus eſt, HEISTERUS Lib. & Cap. cit.
(*e*) Vid. PLATNER. §. 1003.
(*f*) Vid. JUNCK. L. & Tab. cit. n. V. B. 3. & VI. 4.
(*g*) Vid. HEISTER. §. XVIII. n. 5.
(*h*) Vid. PLATNER. §. 1001. & LE DRAN Obſ. 83.
(*i*) Vid. PETR. DE MARCH. Lib. cit. Cap. VI. p. 150.

di vero ſaepe & cupiditas ſupervenit vana, atque urinae difficultas, quae tolerandae ſunt aegro, cum mox evaneſcant, ubi vero evacuanda ſcybala adſunt reſolvenda deligatio eſt ne diutius in recto haerentia, foetore ſuo vulnus inficiant. Et quis tandem ἐπιγενόμενα omnia praevidere eorumque curandi rationem generalioribus praeceptis includere valet. Sagaci haec chirurgo relinquenda ſunt, cui artis praecepta his in caſibus optima indicant medicamina.

§. XVIII.

Vulnus ita inflictum ſecundum HEISTERI (*k*) atque PLATNERI (*l*) praecepta ita deligandum eſt; ut contigui margines rite coëant; utque ita ſine confuſione conſolidentur. Nec certe ſpernendae ſunt cautelae, quas conſervandae ani diametro propoſuere LE-DRAN (*m*) atque LA FAYE (*n*): Faſcias huc idoneas HEISTERUS (*o*) pinxit, ex quibus ſimpliciſſimam eligere fas eſt. An vero medicamentis opus, ut vulnus impleatur atque glutinetur? Ita quidem docuere huc

(*k*) Lib. & loc. cit. §. XVIII.

(*l*) l. c. 1009. & ſq.

(*m*) Ita LE DRAN: " Cette playe demande des attentions particu-" lières, ſans leſquelles l'anus deviendroit ſi etroit, que les excre-" ments n'y pourroient y paſſer." Primo igitur turunda alvo debet immitti eburneum poſtea ſuppoſitorium quod per annum relinqui oportet. *Operat. de Chir.* ad h. l. vid. & POTTIUS l. c. p. 83.

(*n*) Hic itidem eodem ſcopo turundam jubet intrudi. *Comm. in Dioniſ.* p. 418. not. a.

(*o*) *Chirurg.* P. III. C. V. Sect. IV. n. V, VI, VII.

huc uſque periti Doctores atque unguentorum eſſentiarum aliorumque huc conducentium magnam copiam propoſuere. At qui nuperrima PIBRACI (*p*) contra medicamina, in vulneribus quae ſubſtantiam amiſere, argumenta atque obſervationes rite perpendere eaſque ad noſtram operationem, qua ejuſmodi vulnus fieri nemo negabit, applicare velit, fatebitur certe, ni fallor, & hic optime ab unguentis ejuſque generis aliis abſtineri praeſertim cum & DISDIER (*q*) teſtatus ſit, ani fiſtulam ab ipſo D. PIBRAC peracta, operatione celeriter & fauſtiſſime hac nova praxi curatam fuiſſe. Lubet igitur ubi dicendi finis faciendus eſt CELSI (*r*) verbis faſciculo noſtro colophonem imponere, ubi ita „ licet ſine peregrinis & „ conquiſitis & compoſitis medicamentis vulnus „ curare. „

(*p*) Quae nuper in Tom. IV. *Actorum Academ. Chirurg.* propoſuit; vid. & EYTINGII *Diſſert. de Conſid. vulnerum cum deperd. ſubſtant.* Arg. 1770. habita.

(*q*) Vid. Ejus Theſes de *Vulnerum amiſſa ſubſtantia* Pariſ. in Chirurg. Scholis 1768. defenſa. p. 16.

(*r*) Lib. V. C. XXVI.

THESES

T H E S E S

AD DISPUTANDUM PROPOSITAE.

I. *Nulla Philoſophiae pars eſt qua Medicus carere poſſit.*
II. *Magnus quoque Metaphyſices eſt nexus cum medicina.*
III. *Ergo Metaphyſica medico ſcitu neceſſaria.*
IV. *An Medicus Metaphyſicae incumbere debeat valde adhuc dubito.*
V. *Medicum affabilitas decet.*
VI. *Hinc magna vis elegantiorum literarum in medico formando patet, verum illud Ovidii dictum - - Didiciſſe fideliter artes emollit mores nec ſinit eſſe feros.*
VII. *Qui medici nomine dignus eſſe vult, ut graecam linguam calleat, neceſſe eſt.*
VIII. *Si quaereretur in medicina unicum idemque ſolidum principium, quid reſpondendum? En ſolum!* CONTEMPLATIO NATURAE.
IX. *In Chemicis de elementis diſputatur & forte in aeternum diſputabitur.*
X. *Ubi in Chemicis experimenta loquuntur, omnia optime ſuccedunt, ſi autem rationes reddere volumus tunc aqua haeret, ita ut & expertiſſimi viri, cauſas rerum, quae quotidie fiunt, ignorent.*
XI. *Nonne haec propoſitio valet; cauſae primae ſemper homines latebunt?*
XII. *Rationem alicujus rei quaerere, hoc eſt ſapientis, ſtatim vero cujuſcunque rei rationem reddere velle & celeberrimos viros contra veritatem impingere fecit.*

XIII. *Principium fluiditatis illa vis mihi eſſe videtur, qua corpora determinato quodam caloris gradu, conſiſtentiam ſuam ſolidam, quae nihil aliud, quam cohaeſio illa, qua particulae gaudent, perdunt, inque id. quod fluidi nomen habet, abeunt, vel ſi potius mavelis, omnia corpora ſunt fluida atque certo frigoris gradu in ſolida abeunt.*

XIV. *Principium inflammabile, ubi agit, ibi ſemper motus adeſt, quem omni tempore in omni corpore adeſſe nemo negare poteſt, duplici ergo diſtinctione hac in re procedendum eſſe, ego qui diſtinctiones alias non valde amo, ut fatear, cogor. Iſta nempe facultate motum hunc ſuſcipiendi omnia, quae noſtros ſenſus tangunt praedita eſſe corpora, & ſi igni admoventur, revera iſtum ſuſcipere, ita, ut nullum corpus quod igni admotum non caleat, exiſtat; multa autem corpora quae facultate flammam capiendi ſunt deſtituta, in hoc terrarum orbe reperiantur.*

XV. *Quantas & quales noxas ſubtiliores iſtae diviſiones, hypotheſes &c. licet ab ingenioſiſſimis viris propoſitae, rei medicae adtulerint proh dolor! tot poſt* HIPPOCRATEM *elapſa teſtantur ſecula.*

XVI. *Medicamenta nequaquam ratiocinio ſed experientia ſunt probanda.*

XVII. *Aliquatenus tamen juſtum eorum uſum ratiocinium adjuvare poteſt.*

XVIII. *Medicus naturae miniſter.*

XIX. *Ars longa, vita brevis.*